

at kunne skifte fiskeri kan tillige medføre et periodevist pres i visse fiskerier, der ikke er hensigtsmæssigt. Samtidig medfører rationsprincippet, at fartøjerne kan støde mod et fangstloft og derfor må smide fisk over bord.

Der har i en årrække været ført drøftelser med fiskeriets organisationer om alternative reguleringsformer, og der har i de seneste år været gennemført reguleringsforsøg i flere fiskerier.

Følgende andre reguleringsformer har været drøftet:

Individuelle omsættelige fartøjskvoter. Det vil sige en opdeling af den samlede kvote til en kvote til hvert fartøj kombineret med mulighed for, at fartøjerne indbyrdes kan sælge og købe kvoter af hinanden. Muligheden for at kunne disponere over en kvote i et helt år giver i princippet fartøjerne mulighed for en bedre planlægning. Også risikoen for udsnid skulle reduceres.

Reguleringsformen blev især drøftet i 1980'erne, men har ikke vundet tilslutning i fiskerierhvervet. Der er i dele af erhvervet blandt andet peget på, at omsætteligheden af kvoterne vil medføre en kraftig koncentration i flådestrukturen omkring få dominerende enheder. Erfaringer fra andre lande, hvor reguleringsformen anvendes, styrker denne opfattelse. Der har ikke været gennemført forsøg med reguleringsformen i Danmark.

Årsmængder. Ved regulering med årsmængder fordeles de samlede kvoter til mængder for hele året til de enkelte fartøjer. Mængderne til de enkelte fartøjer kan være baseret på fartøjets historiske fiskeri, på tekniske karakteristika som f.eks. fartøjslængde eller en kombination heraf.

Med årsmængder får fartøjerne mulighed for at planlægge fiskeriet for hele året på et kendt grundlag. Der indbygges ikke omsættelighed i årsmængderne, og risikoen for en strukturel uønsket udvikling forhindres dermed i princippet.

En følge af reguleringformen er, at det kan være vanskeligt løbende at sikre en sammenhæng mellem fartøjernes årsmængder og det faktiske fiskerimønster. Der er endvidere risiko for, at den samlede kvote ikke udnyttes fuldt ud, fordi uopfiskede dele af en årsmængde ikke umiddelbart kan fiskes af andre fartøjer. En udvidet anvendelse af den i EU indførte årsfleksibilitet vil sammen med en videreudvikling af systemet kunne afhjælpe en række af ulemperne ved ordningen.

Efter forsøg anvendes reguleringer med årsmængder i torskfiskeriet i Østersøen, hvor en del af kvoterne reguleres efter dette princip. Reguleringsformen har desuden i flere år været den fremherskende i silde- og makrelfiskeriet. Ikke mindst i sidstnævnte er erfaringerne forholdsvist positive. Dette hænger i høj grad sammen med, at der her er tale om få og specialiserede fartøjer.

I Indsatsregulering. Ved indsatsregulering lægges der begrænsning på fiskeriindsatsen, eventuelt i form af et samlet antal tilladte dage på havet, og ikke på selve resultatet af fiskeriet, som det finder sted nu. Indsatsregulering forventes først og fremmest at kunne bidrage til en mere hensigtsmæssig ressourceudnyttelse, fordi hele fangsten i princippet må bringes i land inden for de tilladte havdage. For de enkelte fartøjer bør fiskeriet i princippet kunne ske mere rationelt, fordi fangstrestjerne kan gøres mere effektive, når der ikke skal tages hensyn til en ration.

Indsatsregulering i blandede fiskerier indebærer, at antallet af havdage skal afvejes efter, hvor hård en belastning de forskellige fiskebestande, der indgår i det blandede fiskeri, kan tåle. Hvis den ene art i det blandede fiskeri er på et kritisk niveau, indebærer bæredygtighedsprincippet, at antallet af havdage indrettes efter, hvad denne art kan tåle. Andre – mindre belastede arter i det blandede fiskeri – kan så ikke udnyttes fuldt ud.

I forbindelse med en generel anvendelse af indsatsregulering må det forventes at være nødvendigt at opdele det samlede fiskeri i grupper, der afhængig af den biologiske situation, kan tåle forskellige indsatsniveauer. Dette kan betyde, at visse arter i de blandede fiskerier ikke kan udnyttes fuldt ud, såfremt de fanges i fiskerier, hvor der tillige optræder bestande, hvor fiskeriindsatsen anbefales til et lavt niveau.

Der har i Danmark været gennemført forsøg med indsatsregulering i tungefiskeriet i Kattegat. Forsøget er udvidet til også at omfatte torsk. Resultaterne herfra er fortrinsvis positive, hvilket dog ikke mindst hænger sammen med, at der i disse fiskerier har været grundlag for tildeling af et relativt stort antal havdage. Også i Nordsøen har der været gennemført et mindre forsøg. Der er således begrænsede erfaringer med indsatsregulering i mere belastede fiskerier.